

Department of Political Science

Question Bank.

B.A I- 13-14, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

B.A II- 13-14, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

B.A III- 13-14, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

B.A I- Semester Pattern , B.A. II- Semester Pattern 13-14m, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

दिर्घोत्तरी प्रश्न

For Old Pattern - Marks – 20

For Semester Pattern - Marks – 16

- 1) राजकिय सिध्दांत म्हणजे काय? ते सांगुन व्याप्ती, स्वरुप व महत्व वर्णन करा.
- 2) राजकिय सिध्दांताचा वर्तनवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- 3) राजकिय सिध्दांताचा वैधानिक-संस्थात्मक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- 4) अधिसत्ता म्हणजे काय ते सांगुन? अधिसत्तेचे प्रकार वर्णन करा.
- 5) सत्तेचा अर्थ स्पष्ट करुन, सत्तेचा विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 6) राज्य म्हणजे काय? राज्यांच्या विविध घटकांचे वर्णन करा.
- 7) राज्याच्या विकासाच्या विविध टप्प्यांचे वर्णन करा.
- 8) राज्यसंस्थेच्या विविध परिप्रेक्ष्यांचे वर्णन करा.
- 9) नागरिकत्व म्हणजे काय ? ते सांगुन नागरिकत्वाची प्राप्ती कशी होते ते सांगा
- 10) नागरिकत्वाचे स्वरुप स्पष्ट करुन भारतीय नागरिकत्वासंबंधी तरतुदी स्पष्ट करा?
- 11) नागरिकत्वाचा अर्थ स्पष्ट करुन नागरिकत्व मिळवण्याच्या व गमावण्याच्या पध्दतीचे वर्णन करा?
- 12) कल्याणकारी राज्याचा उदय व विकास सांगुन कल्याणकारी राज्याच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा?
- 13) कल्याणकारी राज्याचा अर्थ स्पष्ट करुन कल्याणकारी राज्याची कार्ये सांगा.
- 14) लोकशाहीचा अर्थ स्पष्ट करुन ? लोकशाहीच्या समर्थनाचे वैचारिक आधार व लोकशाहीच्या प्रकारांचे वर्णन करा.
- 15) लोकशाहीच्या व्याख्या स्पष्ट करुन ? लोकशाहीच्या गुण दोषांचे वर्णन करा.
- 16) लोकशाहीच्या व्याख्या स्पष्ट करुन ? लोकशाहीचे प्रकार व लोकशाही यशस्वी होण्यासाठी आवश्यक परिस्थितीचे वर्णन करा.
- 17) अधिकारांचा अर्थ स्पष्ट करुन ? अधिकारांची वैशिष्ट्ये व विविध प्रकारांचे वर्णन

करा.

- 18) अधिकारांची व्याख्या स्पष्ट करुन ? अधिकारांचे स्वरुप व प्रकारांचे वर्णन करा.
- 19) स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करुन स्वातंत्र्याच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 20) सकारात्मक व नकारात्मक स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करुन स्वातंत्र्याच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 21) समतेचा अर्थ स्पष्ट करुन ? समतेच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 22) समतेच्या विविध व्याख्या सांगून ? समतेच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा?
- 23) न्यायाचा अर्थ स्पष्ट करुन न्यायाच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 24) प्लेटोच्या न्यायविषयक सिध्दांताचे वर्णन करा.
- 25) प्लेटोच्या आदर्श राज्यांचे वर्णन करा.
- 26) प्लेटोच्या तत्वज्ञ शासकाच्या कल्पनेचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- 27) प्लेटोच्या साम्यवादाच्या कल्पनेचे वर्णन करा.
- 28) प्लेटोच्या शिक्षणविषयक विचार व शिक्षणपध्दतीचे वर्णन करा.
- 29) अरिस्टॉटलचे राज्यासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 30) अरिस्टॉटलचे राज्याचे वर्गीकरण आणि राज्याच्या परिवर्तनाचे चक्र स्पष्ट करा.
- 31) अरिस्टॉटलचे गुलामगिरीविषयक विचारांचे परिक्षण करा.
- 32) अरिस्टॉटलच्या आदर्श राज्याचे वर्णन करा.
- 33) गांधीजींचे सत्य व अहिंसेसंबंधीचे विचार सांगा
- 34) गांधीजींची सत्याग्रहाची कल्पना विशद करुन सत्याग्रहाच्या साधनांचे वर्णन करा.
- 35) गांधीजींचे आदर्श राज्य किंवा रामराज्याचे स्वरुप स्पष्ट करा.
- 36) गांधीजींची विश्वस्ताची कल्पना विशद करा.
- 37) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे लोकशाहीसंबंधी विचार स्पष्ट करा.
- 38) डॉ. आंबेडकरांची सांसदीय लोकशाहीची संकल्पना सविस्तर सांगा
- 39) डॉ. बाबासाहेबांचे राज्यसमाजवादासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 40) जे. एस. मीलचे स्वातंत्र्यसंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 41) ले.एस. मीलचे लोकशाही संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 42) जे. एस. मीलचे प्रतिनिधीक शासनासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 43) कार्ल मार्क्सचे द्वंदात्मक भौतिकवादासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 44) कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मूल्यांचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 45) कार्ल मार्क्सचे राज्यासंबंधीचे विचार किंवा राज्य विलयाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

- 46) 1942 च्या चले जाव आंदोलनाचे वर्णन करा.
- 47) कॅबिनेट मिशन योजनेचे वर्णन करुन त्याचे गुणदोष सांगा.
- 49) भारतीये संविधानाची ऐतिहासीक पार्श्वभूमी थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 50) भारतीये संविधानाच्या उगमस्रोताचे वर्णन करा.
- 51) भारतीय संविधानाच्या विविध वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- 52) भारतीय संविधानाच्या उद्देशपत्रीकेचे वर्णन करुन महत्व स्पष्ट करा.
- 53) भारतीय संविधानातील मूलभूत अधिकारांचे वर्णन करा.
- 54) भारतीय संविधानातील स्वातंत्र्याच्या व समतेच्या अधिकाराचे वर्णन करा.
- 55) भारतीय संविधानातील नितिनिर्देशक तत्वाचें वर्णन करा.
- 56) भारतीय संविधानातील नितिनिर्देशक तत्वातील सामाजिक व आर्थिक तत्वाचें वर्णन करा.
- 57) भारतीय संविधानातील मुलभूत कर्तव्याचें टिकात्मक परिक्षण करा.
- 58) राष्ट्रपतीची निवडणूक कशी होते, ते सांगुन त्याच्या अधिकार व कर्तव्यांचे वर्णन करा.
- 59) राष्ट्रपतीच्या अधिकारांचे वर्णन करा.
- 60) भारतीय संसदेची रचना सांगुन त्याच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 61) लोकसभेची रचना अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 62) केंद्रीय मंत्रीमंडळाची रचना सांगुन त्याच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 63) 'पंतप्रधान' हा मंत्रीमंडळरूपी कमानीची मध्यशीला आहे.
- 64) पंतप्रधानाची निवडणूक कशी होते ? ते सांगुन त्याच्या अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 65) राज्यपालाचे अधिकार व कार्य सांगुन त्याच्या स्थानाचे महत्व सांगा?
- 66) घटकराज्य विधिमंडळाची रचना अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.
- 67) विधानपरिषदेची रचना अधिकार व कार्य सांगा.
- 68) विधानसभेची रचना अधिकार व कार्यांचे वर्णन करा.
- 69) मुख्यमंत्र्यांचे स्थान अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.
- 70) महिला आरक्षणाचा पंचायत राज व्यवस्थेवरील परिणाम सांगा.
- 71) केंद्र-राज्य संबंदातील आर्थिक व प्रशासकीय संबंदाचे वर्णन करा.
- 72) केंद्र-राज्य संबंदातील प्रशासकीय व विधिविषयक संबंदाचे वर्णन करा.
- 73) सर्वोच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्यांचे वर्णन करा.

- 74) उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्येचे वर्णन करा.
- 75) माहिती अधिकाराचा अर्थ स्पष्ट करून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 76) राज्य माहिती आयोगाची रचना, कार्यपध्दती अधिकार व कार्ये विषद करा.
- 77) राजकिय पक्षाची व्याख्या वर्णन करून राजकिय पक्षाच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 78) दबाजगटांचा अर्थ स्पष्ट करून त्याच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 79) निर्वाचन आयोगाची रचना स्पष्ट करून निर्वाचन सुधारणांचे वर्णन करा.
- 80) जातीने भारतीय राजकारणासमोर आव्हान उभे केले आहे स्पष्ट करा.
- 81) दहशतवादाने भारतीय राजकारणाला कसे प्रभावित केले आहे स्पष्ट करा.
- 82) भाषावादाने भारतीय राजकारणाला कसे प्रभावित केले आहे?
- 83) ग्रामपंचायतीची रचना अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.
- 84) पंचायत समितीची रचना अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 85) जिल्हा परिषदेची रचना, अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 86) पंचायत राज व्यवस्थेतील महीला आरक्षणाचे सकारात्मक परिणाम वर्णन करा.
- 87) पंचायतराज व्यवस्थेतील महीला आरक्षणाचे नकारात्मक परिणाम वर्णन करा.

बी. ए. 3

- 88) तुलनात्मक राजकारणाचा अर्थ स्पष्ट करून त्याची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.
- 89) तुलनात्मक राजकारणाच्या विकासाच्या विविध टप्प्यांचे वर्णन करा.
- 90) तुलनात्मक शासन आणि राजकारणाचा वर्तनवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- 91) तुलनात्मक शासन आणि राजकारणाचा वैधानिक-संस्थात्मक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- 92) संविधानवादाचा अर्थ स्पष्ट करून संविधान वादाची पाश्चिमात्य व मार्क्सवादी संकल्पना स्पष्ट करा.
- 93) संविधानाचा अर्थ स्पष्ट करून संविधानाचे वर्गीकरण करा.
- 94) ब्रिटीश राजकिय व्यवस्थेच्या ऐतिहासिक कार्याचे वर्णन करा.
- 95) अमेरिकन राजकिय व्यवस्थेच्या ऐतिहासिक पार्श्वभूमीचे वर्णन करा.
- 96) राजा व राजपद यातील फरक स्पष्ट करून राजपदाचे अधिकार सांगा.
- 97) ब्रिटनच्या प्रधानमंत्र्यांचे अधिकार स्पष्ट करून राजकिय व्यवस्थेतील भूमिका स्पष्ट करा.
- 98) लॉर्डसा सभागृहाची रचना स्पष्ट करून अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 99) हाउस ऑफ कॉम्न्सची रचना स्पष्ट करून अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 100) अमेरिकन अध्यक्षीय अधिकार, कार्य व भूमिका स्पष्ट करा.
- 101) अमेरिकन सिनेटची रचना, अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.

- 102) अमेरिकन सिनेट जगातील सर्वात शक्तीशाली द्वितीय सभागृहात आहे वर्णन करा.
- 103) चीनच्या विधिमंडळाची रचना स्पष्ट करुन अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 105) चीनच्या राष्ट्रीय जनकाँग्रेसची रचना अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 106) स्वीट्झर्लंडच्या कार्यकारी मंडळाची रचना अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 107) स्वीट्झर्लंडच्या कार्यकारी मंडळाची रचना स्पष्ट करुन कार्यकारीमंडळाची असाधारण वैशिष्ट्ये वर्णन करा.
- 108) स्वीट्झर्लंडच्या विधिमंडळाची रचना स्पष्ट करुन, अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 109) स्वीट्झर्लंडच्या नॅशनल काँग्रेस (राष्ट्रीय सभा) ची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
- 110) इंग्लंडच्या न्यायमंडळाची रचना स्पष्ट करा.
- 111) अमेरिकेच्या सुप्रीम कोर्टाची रचना अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 112) स्वीट्झर्लंडचे न्यायमंडळ (फेडरल ट्रिब्युनल) ची रचना स्पष्ट करुन अधिकारक्षेत्राचे वर्णन करा.
- 113) चीनच्या सर्वोच्च जनन्यायालयाची रचना स्पष्ट करुन 'सुप्रीम जनप्रोक््युरेटोरेट' चे अधिकार सांगा.
- 114) राजकिय संस्कृतीचा अर्थ स्पष्ट करुन राजकिय संस्कृतीला आकार देणाऱ्या घटकांचे वर्णन करा.
- 115) इंग्लंडच्या राजकीय संस्कृतीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 116) अमेरिकन राजकिय संस्कृतीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 117) चीनच्या राजकिय संस्कृतीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 118) स्वीट्झर्लंडच्या राजकिय संस्कृतीच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- 119) राजकिय सामाजिकरणाचा अर्थ स्पष्ट करुन राजकिय सामाजिकरणाची प्रमुख साधने स्पष्ट करा.
- 120) राजकिय पक्षाचा अर्थ स्पष्ट करुन राजकिय पक्षाच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 121) इंग्लंडमधील राजकिय पक्षपध्दतीचे वर्णन करा.
- 122) अमेरिकेच्या पक्षपध्दतीचे वर्णन करा.
- 123) चीनच्या साम्यवादी पक्षाचे वर्णन करा.
- 124) दबावगटाचा अर्थ स्पष्ट करुन, दबावगटाची कार्ये आणि महत्त्व वर्णन करा.
- 125)) दबावगटाचा अर्थ स्पष्ट करुन, दबावगटांच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.

- 126) इंग्लंडमधील दबावगटांचे वर्णन करा.
- 127) अमेरिकेतील दबावगटांचे वर्णन करा.
- 128) सामाजिक चळवळीचा अर्थ स्पष्ट करून तिचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 129) सामाजिक चळवळीची व्याख्या करा व सामाजिक चळवळीचे महत्व विषद करा.
- 130) राजकीय आधुनिकीकरणाचा अर्थ स्पष्ट करून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 131) इंग्लंडमधील स्थानिक स्तरावरिल शासनयंत्रणेच्या संवैधानिक संरचनेचे वर्णन करून कार्य स्पष्ट करा.
- 132) अमेरिकेतील घटकराज्य शासनयंत्रणेचे वर्णन करून त्याच्या अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 133) स्वीट्झर्लंडमधील घटकराज्ये व स्थानिक स्तरावरच्या संस्थांची कार्ये, सत्ता अधिकार व भूमिकेचे वर्णन करा.
- 134) स्त्री हक्कांच्या चळवळीचा अर्थ, स्वरूप व महत्व स्पष्ट करा.
- 135) ब्रिटनमधील स्त्री हक्कांच्या चळवळीचे वर्णन करा.
- 136) अमेरिकेतील स्त्रियांच्या राजकीय सहभागाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

.....

लघुत्तरी प्रश्न

For old Pattern – Marks 05

For Semester Pattern – Marks 08

B.A. Part .I. - 13-14, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

B.A. Part .II. - 13-14, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

B.A. Part .II - 13-14, 14-15, 15-16, 16-17,17-18

Semester Pattern _ B.A. I – Ist IInd Semester

- B.A. II – IIIrd VIth Semester

B.A I and II year with semester Pattern

2013-14, 14-15,15-16- B.A-I -2013-14, B.A. II 17-18 Semester. Pattern

- 1) 1919 च्या भारत प्रशासन कायदयाचे वर्णन करा.
- 2) 1935 च्या भारत प्रशासन कायदयाचे वर्णन करा.
- 3) मोर्ले –मिंटो सुधारणा कायदा
- 4) मॉटेग्यु चेम्सफोर्ड सुधारणा
- 5) कॅबिनेट मिषन योजनेचे गुणदोष स्पष्ट करा.
- 7) मुलभूत अधिकर ते भारतीय संविधानाचे वैशिष्ट आहे स्पष्ट करा.
- 8) भारतीय संविधानाच्या कोणत्याही वैशिष्टयांचे वर्णन करा.
- 9) अनेक राज्यघटनांमधील चांगल्या गोष्टींचे एकत्रीकरण हे भारतीय संविधानाचे वैशिष्ट आहे वर्णन करा.
- 10) भारतीय संविधानाच्या उददेशपत्रीकेतील राज्याच्या स्वरुपाचे वर्णन करा
- 11) भारतीय संविधानाच्या उददेशपत्रीकेची महत्त्व स्पष्ट करा.
- 12) समतेच्या अधिकाराचे वर्णन करा.

- 13) भारतीय संविधानातील शोषणविरुद्ध अधिकाराचे वर्णन करा.
- 14) भारतीय संविधानातील घटनात्मक उपाययोजनेच्या अधिकाराचे वर्णन करा.
- 15) भारतीय संविधानातील सांस्कृतिक व शैक्षणिक अधिकाराचे वर्णन करा.
- 16) भारतीय संविधानातील नितिनिर्देशक तत्वातील सामाजिक तत्वाचे वर्णन करा.
- 17) भारतीय संविधानातील नितिनिर्देशक तत्वातील आर्थिक तत्वाचे वर्णन करा.
- 19) नितिनिर्देशक तत्वे आणि मूलभूत अधिकार यातील फरक स्पष्ट करा.
- 20) राष्ट्रपतीच्या निवडणूकीचे वर्णन करा.
- 21) राष्ट्रपतीच्या विधिवि'यक अधिकाराचे वर्णन करा.
- 22) राष्ट्रपतींच्या न्यायविषयक अधिकाराची चर्चा करा.
- 23) राष्ट्रपतींवरील महाभियोग प्रक्रियेचे वर्णन करा.
- 24) राष्ट्रपतींच्या संकटकालीन अधिकाराचे वर्णन करा.
- 25) भारतीय संसदेची रचना स्पष्ट करा.
- 26) लोकसभेची रचना स्पष्ट करा.
- 27) राज्यसभेची रचना स्पष्ट करा.
- 28) लोकसभेचा अध्यक्ष
- 29) केंद्रीय मंत्रीमंडळाची आधारभूत तत्वे सांगा.
- 30) पंतप्रधानाच्या अधिकार, कार्ये, व भूमिकेचे वर्णन करा.
- 31) संसदेच्या आर्थिक अधिकाराचे वर्णन करा.
- 32) केंद्रीय मंत्रीमंडळातील मंत्र्यांच्या श्रेणीचे वर्णन करा.
- 33) मंत्रीमंडळाच्या अधिकार,कार्ये, भूमिकेचे वर्णन करा.
- 34) राज्यपालाची नियुक्ती कशी होते.
- 35) राज्यपालाच्या विधिविषयक अधिकाराचे वर्णन करा.
- 36) राज्यपालाच्या शासनविषयक अधिकाराचे वर्णन करा.

- 37) राज्यपालाच्या स्वविवेकाधीन अधिकाराचे वर्णन करा.
- 38) राज्यविधिमंडळ व मंत्रिमंडळ यांच्यातील जबाबदारीचे वर्णन करा.
- 39) मुख्यमंत्र्यांचे मंत्रिमंडळातील स्थान स्पष्ट करा.
- 40) राज्यपाल व मंत्रिमंडळ यांचा संबंध स्पष्ट करा.
- 41) विधानसभेची रचना स्पष्ट करा.
- 42) विधानसभेच्या सभापतीच्या अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 43) विधानपरिषदेची रचना स्पष्ट करा.
- 44) राज्य विधिमंडळाची कार्ये स्पष्ट करा.
- 45) राज्यविधिमंडळाच्या विधिविषयक कार्याचे वर्णन करा.
- 46) केंद्र-राज्य संबंधातील अधिकार विभागणीचे वर्णन करा.
- 47) केंद्र-राज्य संबंधातील विधिविषयक संबंधाचे वर्णन करा.
- 48) केंद्र-राज्य संबंधातील प्रशासकीय संबंधाचे वर्णन करा.
- 49) केंद्र-राज्य संबंधातील आर्थिक संबंधाचे वर्णन करा.
- 50) सर्वोच्च न्यायालयाच्या रचनेचे वर्णन करा.
- 51) सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायधिकांना पदावरून काढण्याच्या पध्दतीचे वर्णन करा.
- 52) सर्वोच्च न्यायालयाचे प्रारंभिक अधिकार क्षेत्राचे वर्णन करा.
- 53) सर्वोच्च न्यायालयाच्या पुनर्निर्णयाच्या अधिकार क्षेत्राचे वर्णन करा.
- 54) मुलभूत अधिकाराचा सरंक्षक म्हणून सर्वोच्च न्यायालयाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
- 55) सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायिक पुनर्विलोकनाच्या अधिकाराची चर्चा करा.
- 56) उच्च न्यायालयाची रचना स्पष्ट करा.
- 57) उच्च न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्राचे वर्णन करा.
- 58) माहीतीच्या अधिकाराचा अर्थ व व्याख्या वर्णन करा.
- 59) माहीती अधिकाराची व्याप्ती वर्णन करा.

- 60) केंद्रीय माहिती आयोगाची रचना स्पष्ट करा.
- 61) राज्य माहिती आयोगाची रचना स्पष्ट करा.
- 62) केंद्र व राज्य माहिती आयोगाचे अधिकार व कार्य.
- 63) माहिती अधिकार कायद्याचा भारतीय लोक-शाहीवर पडलेला प्रभाव.
- 64) 73 व्या घटनादुरुस्तीमुळे पंचायतराज व्यवस्थेत घडून आलेल्या महत्वपूर्ण बदलाची चर्चा करा.
- 65) ग्रामपंचायतीची रचना स्पष्ट करा.
- 66) ग्रामपंचायतीची कार्ये स्पष्ट करा.
- 67) पंचायत समीतीची रचना स्पष्ट करा.
- 68) पंचायत समीतीची कार्ये स्पष्ट करा.
- 69) जिल्हा परिषदेची रचना स्पष्ट करा.
- 70) जिल्हा परिषदेच्या अधिकार व कार्याचे वर्णन करा.
- 71) महिला आरक्षणाचा पंचायत राज्यावरील प्रभावाचे वर्णन करा
- 72) राजकीय पक्षाचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.
- 73) राजकीय पक्षाची कार्ये स्पष्ट करा.
- 74) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाच्या संघटनेचे वर्णन करा.
- 75) भारतीय 'कॅम्युनिष्ट पक्ष' टिपा लिहा.
- 76) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष.
- 77) शिवसेना टिपा लिहा.
- 78) दबावगटाचा अर्थ स्पष्ट करून व्याख्या स्पष्ट करा.
- 79) दबावगटांची कार्ये व महत्व वर्णन करा.
- 80) दबावगटांचे प्रकार वर्णन करा.
- 81) निवडणूक आयोगाची रचना स्पष्ट करा.

- 82) निवडणुक आयोगाच्या कार्याचे वर्णन करा.
- 83) निवडणुक आयोगाची भुमिका व महत्व वर्णन करा.
- 84) धर्माने भारतीय राजकारणाला कसे प्रभावित केले आहे.
- 85) जातीने भारतीय राजकारणाला कसे प्रभावित केले आहे.
- 86) प्रदेशवादाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 87) दहशतवादाची पध्दती व उददीष्टे वर्णन करा.
- 88) भारतीय राजकारणात दारिद्रय निर्मूलन कार्यक्रमाची भूमिका व महत्व स्पष्ट करा.

B.A II Year 14-15-,15-16

B.A I Year 16-17-,17-18, Semester Pattern Ist semester

- 89) राजकिय सिध्दांताचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 90) राजकिय सिध्दांताचे स्वरुप स्पष्ट करा.
- 91) राजकिय सिध्दांताची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 92) पंरपरागत राजकीय सिध्दांताचे वर्णन करा.
- 93) आधुनिक राजकीय सिध्दांताचे वर्णन करा.
- 94) सत्तेचा अर्थ स्पष्ट करुन व्याख्या लिहा.
- 95) सत्तेचे विविध आधार स्पष्ट करा.
- 96) सत्तेच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 97) अधिसत्तेचा अर्थ स्पष्ट करुन व्याख्या लिहा.
- 98) अधिसत्तेची वैशिष्टे वर्णन करा.
- 99) अधिसत्तेच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा.
- 100) दिव्यवलांकित अधिसत्तेचे वर्णन करा.
- 101) वैधानिक-विवेकसपन्न अधिसत्तेचे वर्णन करा.
- 102) सत्ता अधिसत्ता यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

- 103) राज्याचा अर्थ स्पष्ट करून व्याख्या लिहा.
- 104) लोकसंख्या हा राज्यनिर्मितीचा महत्वाचा घटक आहे. वर्णन करा.
- 105) सार्वभौमसत्ता हा राज्यनिर्मितीचा महत्वाचा घटक आहे स्पष्ट करा.
- 106) राज्याच्या स्वरूपाचा आदर्शवादी सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 107) राज्याच्या स्वरूपाचा अनेकसत्तावादी सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 108) राज्याच्या स्वरूपाचा मार्क्सवादी सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 109) कल्याणकारी राज्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 110) कल्याणकारी राज्याची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- 111) कल्याणकारी राज्याची कार्ये स्पष्ट करा.
- 112) कल्याणकारी राज्यावर घेण्यात येणारे आक्षेप स्पष्ट करा.
- 113) लोकशाहीचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 114) लोकशाहीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 115) प्रत्यक्ष लोकशाहीचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 116) लोकशाहीचे गुण स्पष्ट करा.
- 117) लोकशाहीचे दोष स्पष्ट करा.
- 118) लोकशाहीच्या यषस्वीततेसाठी आवश्यक परिस्थितीचे वर्णन करा.
- 119) नागरिकत्वाची व्याख्या स्पष्ट करा.
- 120) नागरिकत्व गमावण्याच्या पध्दती सांगा
- 121) भारतीय नागरिकत्वासंबंधीच्या तरतुदी सांगा
- 122) अधिकाराचा अर्थ स्पष्ट करून? अधिकारांची वैशिष्टे सांगा.
- 123) वैधानिक अधिकाराचे वर्णन करा.
- 124) नैतिक अधिकाराचे वर्णन करा.
- 125) राजकिय अधिकारांचे वर्णन करा.

- 126) स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 127) नैसर्गिक स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 128) नागरिक स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 129) राजकीय स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 130) आर्थिक स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 131) राष्ट्रीय स्वातंत्र्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 132) समतेचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 139) नागरिक समता स्पष्ट करा.
- 140) सामाजिक समतेचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 141) राजकीय समतेचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 142) आर्थिक समतेचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 143) राजकीय 'न्याय' म्हणजे काय?
- 144) आर्थिक न्याय म्हणजे काय?
- 145) न्यायासंबंधीचा परंपरागत किंवा पुरातन सिध्दांत सांगा
- 146) प्लेटोचा न्यायसिध्दांत स्पष्ट करा.
- 147) न्यायासंबंधीचा क्रांतीकारी सिध्दांत सांगा.
- 148) न्यायासंबंधीच्या कार्यकारण संबंधावर आधारित सिध्दांताचे वर्णन करा.
- 149) प्लेटोचा 'तत्वज्ञ शासक'
- 150) प्लेटोच्या शिक्षणपध्दतीतील प्राथमिक शिक्षणाचा टप्पा
- 151) प्लेटोच्या शिक्षणपध्दतीतील दोष स्पष्ट करा.
- 152) प्लेटोचा संपत्तीचा साम्यवाद
- 153) प्लेटोचा स्त्रीयांचा साम्यवाद.
- 154) प्लेटोच्या उपआदर्श राज्याची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

- 155) अॅरिस्टॉटलचे राज्याचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- 156) अॅरिस्टॉटल प्रणित राज्याचे परिवर्तनचक्र स्पष्ट करा.
- 157) अॅरिस्टॉटलने सांगितलेली क्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
- 158) अॅरिस्टॉटलने सांगितलेले क्रांती टाळण्याचे उपाय स्पष्ट करा.
- 159) अॅरिस्टॉटलने केलेले गुलामांचे वर्गीकरण
- 160) अॅरिस्टॉटलचे संपत्तीचे विचार स्पष्ट करा.
- 161) म. गांधीचे सत्य व अहिंसे संबंधीचे विचार स्पष्ट करा
- 162) गांधीजींचे सत्याग्रहासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 163) गांधीजींचे आदर्ष राज्यासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 164) म. गांधीचा विश्वस्ताचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
- 165) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक लोकशाहीसंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 166) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सांसदीय लोकशाहीसंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 167) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे मते सांसदीय शासनाच्या यशस्वीततेसाठी आवश्यक गोष्टी सांगा.
- 168) डॉ. आंबेडकरांचा राष्ट्रवाद स्पष्ट करा.
- 169) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे पाकिस्तान संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 170) जे.एस.मीलचे संपत्तीसंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 171) जे.एस.मीलचे शासना संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 172) जे.एस.मीलचे सांसदीय लोकशाहीसंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 173) मार्क्सचा वर्गसंघर्षाचा सिध्दांत सांगा.
- 174) मार्क्सचे राज्यासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- 175) मार्क्सचा द्वंदात्मक भौतीकवाद स्पष्ट करा.

B.A. III

2013-14,2014-15,2015-16, 2016-17, 2017-18

- 176) तुलनात्मक राजकारणाचा अर्थ स्पष्ट करा?
- 177) तुलनात्मक राजकारणाचे स्वरूप स्पष्ट करा?
- 178) तुलनात्मक राजकारणाची व्याप्ती स्पष्ट करा?
- 179) तुलनात्मक राजकारणाचे महत्व स्पष्ट करा?
- 180) तुलनात्मक राजकारणाचा वर्तनवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा?
- 181) तुलनात्मक राजकारणाचा वैधानिक-संस्थात्मक दृष्टिकोन स्पष्ट करा?
- 182) राज्यघटना म्हणजे काय?
- 183) लिखित व अलिखित राज्यघटना
- 184) परिवर्तनीय व परिदृढ राज्यघटना
- 185) संविधान दुरुस्तीच्या पध्दतीचे वर्णन करा.
- 186) अमेरिकेतील घटनादुरुस्ती पध्दती
- 187) संविधानवादाचा अर्थ व व्याख्या
- 188) संविधानवादाची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- 189) इंग्लंडमधील संविधानवादाच्या विकासाचे वर्णन करा.
- 190) संविधानवादाची पाश्चिमात्य संकल्पना स्पष्ट करा.
- 191) संविधानवादाची समस्या व भवितत्व
- 192) 'विद्वान लोकांचे मंडळ' टीपा लिहा.
- 193) 'मॅग्नम कॉन्सीलियम' टीपा लिहा.
- 194) 'व्युरिया रेजिस' टीपा लिहा.
- 195) 'मॅगना कार्टा' ची सनद' टीपा लिहा
- 196) 'फिलाडेल्फिया कॉंग्रेस'
- 197) 'सिनेटचा शिष्टाचार'

- 198) चीनच्या राजकीय व्यवस्थेतील राजकीय परंपरा.
- 199) इंग्लंडमधील राजाशी संबंधित परंपरा
- 200) इंग्लंडमधील पार्लमेंटशी संबंधित परंपरा.
- 201) इंग्लंडमधील मंत्रीमंडळाशी संबंधित परंपरा.
- 202) स्वीट्झर्लंडच्या राजकीय व्यवस्थेतील परंपराचे वर्णन करा.
- 203) राजा व राजपद यातील फरक स्पष्ट करा.
- 204) 'राजा दिवंगत झाला, राजा चिरायु होवो' या विधानाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 205) 'राजा कधीच चूक करित नाही' या विधानाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 206) ब्रिटीश मंत्रीमंडळात्मक व्यवस्थेची आधारभूत तत्त्वे सांगा.
- 207) 'छाया मंत्रीमंडळ'
- 208) ब्रिटीश प्रधानमंत्र्याची भूमिका वर्णन करा.
- 209) अमेरिकन अध्यक्षाची निवडणूक प्रक्रिया वर्णन करा.
- 210) अमेरिकन अध्यक्षाचा शासनाविषयक अधिकार स्पष्ट करा.
- 211) अमेरिकेचा उपाध्यक्ष
- 212) 'चीनचा राष्ट्रध्यक्ष'
- 213) चीनच्या राज्यपरिषदेची सत्ता व कार्य.
- 214) स्विट्झर्लंडच्या कार्यकारी मंडळाची रचना स्पष्ट करा.
- 215) फेडरल कौन्सिलचा अध्यक्ष.
- 216) फेडरल कौन्सिलचे विधिविषयक अधिकार व कार्य.
- 217) फेडरल कौन्सिलच्या असाधारण वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- 218) इंग्लंडच्या हाउस ऑफ लॉर्ड्सची रचना.
- 219) इंग्लंडच्या हाउस ऑफ कॉमन्सची रचना स्पष्ट करा.

- 220) 'कॉमन्स सभागृहाचा सभापती'.
- 221) कॉमन्स सभागृहाची अधिकार व कार्य.
- 222) अमेरिकन सिनेटची रचना.
- 223) सिनेट सभागृहाचे अर्थविषयक कार्य.
- 224) सिनेट सभागृहाचे 'प्रशासकीय चौकशी'चे कार्य.
- 225) द्वितीय सभागृह म्हणून सिनेट 'वक्तीषाली असण्याची कारणे.
- 226) प्रतिनिधी सभागृहाची रचना
- 227) चीनच्या राष्ट्रीय जनकॉंग्रेसची रचना.
- 228) राष्ट्रीय जनकॉंग्रेसची स्थायी समिती
- 229) चीनच्या स्थायी समितीचे विधिविषयक अधिकार व कार्य.
- 230) चीनच्या स्थायी समितीचे शासनविषयक कार्य.
- 231) चीनच्या स्थायी समितीची न्यायविषयक कार्य.
- 232) स्वीसच्या नॅशनल कौन्सिलची रचना
- 233) स्वीसच्या फेडरल असेंब्लीची कार्ये व अधिकार.
- 234) ब्रिटिश न्यायव्यवस्थेची वैशिष्टे.
- 235) अमेरिकन सुप्रीम कोर्टाची रचना.
- 236) अमेरिकन सुप्रीम कोर्टाचे प्रारंभिक अधिकार क्षेत्र
- 237) अमेरिकन सुप्रीम कोर्टाचे पुर्णनिर्णयाचे अधिकारक्षेत्र.
- 238) अमेरिकन सर्वोच्च न्यायालयाचा न्यायीक पुनरावलोकनाचा अधिकार.
- 239) चीनचे सर्वोच्च जनन्यायालय.
- 240) चीनच्या न्यायव्यवस्थेची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- 241) सुप्रीम जनप्रोक्युरेटोरेट
- 242) स्वीट्झर्लंडच्या फेडरल ट्रिब्युनलची रचना

- 243) फेडरल ट्रिब्युनलचे अधिकारक्षेत्र.
- 244) राजकिय संस्कृतीचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 245) इंग्लंडच्या राजकिय संस्कृतीची ठळक वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- 246) अमेरिकेच्या राजकिय संस्कृतीची वैशिष्टे वर्णन करा.
- 247) स्वीट्झर्लंडच्या राजकिय संस्कृतीची वैशिष्टे वर्णन करा.
- 248) चीनच्या राजकिय संस्कृतीची वैशिष्टे वर्णन करा.
- 249) ब्रिटीश राज्यघटनेची कोणतीही 5 वैशिष्टे सांगा.
- 250) ब्रिटनच्या राज्यघटनेत राजसत्ता, महाजन सत्ता लोकसत्ता यांचे संमिश्रण आढळून येते.
- 251) रुढी, प्रथा परंपरा व संकेत हे ब्रिटीश राज्यघटनेचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे.
- 252) 'मर्यादित सत्ताविभाजन' हे इंग्लंडच्या राज्यघटनेचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे.
- 253) 'परिदृढ राज्यघटना' हे अमेरिकन संविधानाचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे.
- 254) अमेरिकन संविधानाची कोणतीही 5 वैशिष्टे सांगा.
- 255) 'अध्यक्षिय 'गसनपध्दती' हे अमेरिकन संविधानाचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे.
- 256) स्विट्झर्लंडच्या राज्यघटनेची कोणतीही 5 वैशिष्टे आहे.
- 257) अध्यक्षिय व संसदिय पध्दतीचे संमिश्रण हे स्वीस संविधानाचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे.
- 258) 'संघराज्य व्यवस्था' हे स्वीस संविधानाचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे
- 259) चीनच्या राज्यघटनेची कोणतीही 5 वैशिष्टे आहे
- 260) 'प्रोक्युरेटर जनरल' हे चीनच्या संविधानाचे महत्वाचे वैशिष्टे आहे.
- 261) राजकिय सामाजिकरणाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 262) राजकिय सामाजीकरणाची प्रमुख साधने स्पष्ट करा.
- 263) राजकिय पक्षाचा अर्थ स्पष्ट करुन व्याख्या स्पष्ट करा.
- 264) राजकिय पक्षनिर्मितीचे आधार स्पष्ट करा.

- 265) राजकिय पक्षाची कार्ये स्पष्ट करा.
- 266) एकपक्षपध्दतीचे गुण सांगा.
- 267) द्विपक्ष पध्दतीचे गुण—दोष सांगा
- 268) बहुपक्षपध्दतीचे गुण—दोष सांगा.
- 269) इंग्लंडच्या पक्ष पध्दतीची वैशिष्टे सांगा.
- 270) अमेरिकच्या राजकिय पक्षपध्दतीची वैशिष्टे सांगा.
- 271) चीनच्या राजकिय पक्षपध्दतीची वैशिष्टे सांगा.
- 272) चीनच्या साम्यवादी पक्षाची संघटना वर्णन करा.
- 273) स्वीट्झर्लंडमध्ये राजकिय पक्ष प्रभावहिन होण्याची कारणे सांगा.
- 274) दबावगटाचा अर्थ स्पष्ट करुन व्याख्यांचे वर्णन करा.
- 275) दबावगटाची कार्ये आणि महत्व वर्णन करा.
- 276) दबावगटांचे वर्गीकरण करा.
- 277) दबावगटाची साधने व तंत्राचे वर्णन करा.
- 278) इंग्लंडमधील दबावगट
- 279) अमेरिकेतील दबावगट.
- 280) स्वीट्झर्लंडमधील दबावगट.
- 281) चीनमधील दबावगट
- 282) सामाजिक चळवळीचा अर्थ
- 283) सामाजिक चळवळीचे स्वरुप स्पष्ट करा.
- 284) सामाजिक चळवळीच्या अवस्था.
- 285) सामाजिक चळवळीचे महत्व आणि भूमिका वर्णन करा.
- 286) राजकिय आधुनिकिकरणातील अवस्था
- 288) इंग्लंडमधील स्थानिक स्तरावरील संस्थांची माहीती लिहा.

- 289) इंग्लंडमधील स्थानिक स्तरावरील संस्थाची कार्ये लिहा.
- 290) अमेरिकन राज्यव्यवस्थेत घटकराज्ये व स्थानिक स्तरावरच्या शासनव्यवस्थेची भूमिका वर्णन करा.
- 291) स्वीस कॅन्टॉन्समधील प्रत्यक्ष लोकशाहीचे वर्णन करा.
- 292) स्वीस कॅन्टॉन्समधील प्रत्यक्ष लोकशाहीची दोन साधने वर्णन करा.
- 293) लोकशाही केंद्रवादाच्या सिध्दांतामुळे चीनच्या राज्यव्यवस्थेत प्रांतिक व स्थानिक स्तरावरच्या संस्थांची भूमिका दुय्यम झाली आहे चर्चा करा?
- 294) राजकिय सहभागाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 295) राजकिय सहभागाच्या स्तरांचे वर्णन करा.
- 296) राजकिय सहभागाच्या माध्यमांचे वर्णन करा.
- 297) राजकिय सहभागाचे आधार स्पष्ट करा.
- 298) इंग्लंडमध्ये मतदानाचे प्रमाण अधिक असण्याची कारणे लिहा.
- 299) अमेरिकेत मतदानाचे प्रमाण कमी असण्याची कारणे लिहा.
- 300) अमेरिकन राजकिय सहभागासंदर्भात जननिर्णय व विधिउपक्रमाविषयी माहीती लिहा.
- 301) स्त्री हक्कांच्या चळवळीचा अर्थ स्पष्ट करा.
- 302) स्त्री- हक्कांच्या चळवळीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 303) स्त्री-हक्कांच्या चळवळीचे महत्व
- 304) इंग्लंडमधील स्त्रीयांच्या राजकिय सहभागाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 305) अमेरिकन स्त्रियांचा सामाजिक-राजकिय व आर्थिक दर्जा.
- 306) चीनी स्त्रीयांचा सामाजिक-राजकिय व आर्थिक दर्जा.
- 307) अमेरिकन व्यवस्थेतील स्त्रियांचा राजकिय सहभाग
- 308) चीनमधील स्त्रीयांचा -राजकिय सहभाग आणि हक्कांची स्थिती.
- 309) लोकशाही राष्ट्रापेक्षा चीनमधील स्त्रियांच्या राजकीय सहभागाचे स्वरूप कसे वेगळे आहे.

310) स्त्रीवादी चळवळीच्या उदयाची कारणे लिहा.

.....